KAREL LEGER:

Pan Salaj z Cifry.

Historická povídka.

Pod oknem znělo: "Anička, děvečka, modré oči má —" Serbus obecní po ulicích vytroubil a vyhlásil, že vyzdvihují a zapovídají se všechny mumraje a průvody masopustní kdekoliv po městě v těchto smutných a těžkých časech. Aby lidé raději v modlitbách k Pánubohu se obraceli a odpuštění hříchů svých prosili a žádali. Ale všady v podloubí i po ulicích povykovala bujná chasa.

V tichosti Anniččina matka chystala svatbu. Jenže neskončila se, jak zamýšlela, bez hluku a pompy světské. Nedovolil sám pan rychtář, ženich šedohlavý. O své štěstí byl by se nejraději s celým světem rozdělil. Sousedy do svého domu u lva pozval, přichystal vína hojnost, piva silného celou várku, hody slavné vystrojil. V podsíni sladkou kaši chudým kázal rozdávat. Sběhli se podruzi, potulní žebráci, báby a drobná mládež, o misku se tahali a hašteřili.

Byl vlažný den, jižní vítr vál, k polednímu z mlhy sluníčko zasvitlo, zaleskl se po střechách jihnoucí sníh. K večeru pod okny domu páně Salajova houfec veselých mladíků našel se, po sešeřeném rynku dováděl. Bujní synkové to byli, tovaryši žertovní, subkantor a žáci s ním. Mezi houfem student z kolleje pražské dle čapky na hlavě, v pláštíku, s kordem po boku. Na taková kordiska studentská zle bylo naříkáno, bývala příčinou mnohého zranění u sklenky i na záletech. Právo však nositi zbraň studenti měli. A byl to student mužný už, vousatý, dle obleku zámožných rodičů synek. Na růžové pentli loutnu měl zavěšenou, pohrával na ni, veršíky prozpěvoval ohlížeje se ke lvu do oken.

Už se stmívalo, okna v domě ženichově zasvítila, v podsíni zavěšena smolná pochodeň. V hořejších pokojích ještě radovala se četná společnost, po stolech ještě bylo jídla plné mísy a vína, až přetékalo. Pan podkomoří zemský vzácný host na čestném místě ve škrobeném límci, v kabátku zlatem premovaném, kterému už několik knoflíků popustil, s jistou obtíží vstal a zvedl stříbrný pohárek do kraje naplněný (ne vínem ze "spravedlnosti", ale vzácným španělským). Všechno v úctě ztichlo, pan podkomoří ráčí promluvit. Ženich zamrkal očima, otřel vousy a vzav nevěstu za drobnou ručku svému obličeji snažil se dodati výrazu nejvážnějšího. I hlavu lehce naklonil, aby lépe slyšel. V otevřených dveřích nastavili se zvědaví posluhové a ženy kuchyňské.

Pan podkomoří mluvil dlouho, míchaje češtinu s němčinou i s latinskými citáty, připíjel snoubencům, přál mnoho šťastných let. Dlouho, dlouho mluvil opakuje znova, co před chvílí řekl. Jako by mu byl někdo konec řeči ukradl. Matka nevěstina slzela, krajkovým šátečkem oči utírala. Nevěsta z dlouhé chvíle dívala se, jak vosková svíce k jedné straně plápolá (to tak pan podkomoří oddychoval) a ženich zaťav zuby vší mocí zaháněl zívnutí. Nikdo z hostí řečníka neodvážil se vyrušovat, ticho dokola takové, že slyšet bylo, jak paní primátorce, Jiřího Formandla ženě, v hedvábném živůtku těsném po nejnovější modě ocelové obroučky skřípají.

A náhle v to ticho zazněla písnička zdola, otevřenými dveřmi pronikala. Z počátku nikdo nic nepozoroval, písnička zněla z daleka, přitlumeně, zvuk loutny sotva dozníval. Jenom mladičká nevěsta hlavu ke dveřím otočila. Ale pan podkomoří ještě mluvil a v tichu, které již unavovalo, mezi lesklými frásemi jeho blahosklonného přípitku jasněji a opovážlivěji zněla průvodem loutny písnička trochu veselá, trochu žalující:

"Aničko, děvečko, škoda tě,
matička nebožku prodá tě —"

Ženich přestal poslouchati vzácného pana podkomořího. Podíval se na ženušku — začervenala se, do rtíků zaťala zoubky, patrně bylo jí do smíchu. Též jiní zaslechli písničku — kdosi oběma rukama mlčky dával znamení, aby přivřeli dvéře, aby vzácný pán nerušen mohl skončiti svůj přípitek a gratulaci.

Skončil konečně pan podkomoří, poháry zazvonily. K ženichu přikročil, zobjímal jej, mladé žínce dvorně ručky políbil.

"Proč se směješ, Aničko?" ptal se po chvilce pan Salaj. Mladá žínka se řehotala, upřímně řekla: "Směji se, jak mladý Jindra zazpíval panu podkomořímu".

"Mladý Jindra — jak víš, kdo zpíval?"

Nezarděla se v rozpacích, hledíc manželu svému do očí vesele odvětila: "Mluvila jsem s ním, k strýci Kinclovi návštěvou přišel. Student je, z Prahy, dávno zkoušku bakalářskou skládati měl, ale líto mu prý veselého života studentského — "

"Mluvila jsi ním?" divil se manžel.

"Mluvila, žeť!" bez rozpaků se přiznala, "u tety Kinclové, — jeho kmotrou jest, — s ním jsem mluvila. Nějaké verše psané mi dal, však jsem jich nečetla, ale kamsi hodila, jistě rozpustilé byly".

Pan Salaj z Cifry neřekl více, jen trochu se zamyslil. S primatorem Jiřím Formandlem promluvil. Zvěděl brzy o mladém Jindrovi z Orebthalu. Větroplach je to, student věčný, který dobroty svých rodičů zneužívá, po nocích hejskuje, zlé pohoršení dává, s děvčaty a žínkami mladými pletky vyhledávaje. Vážným a ctihodným sousedům pokoje nedá, jedovatými popěvky je pronásleduje a zlobí a s klidnými měšťany hádky zapřádá a hned kordu se chápe. A s ním tuláci ledakteří, žáci žebraví, zlí tovaryši se buntují a právu městskému se rouhají a na odpor staví.

Ještě té noci mladý Jindra, aby pověst svoji osvědčil, servusem městským pro svévoli pokárán hanebně jemu i pánům na radnici všelijakými veršíky a průpověďmi se rouhal.

Na druhý den strýc Tobiáš Kincl studenta k rodičům vypravil s napomenutím, aby konečně na jinou a lepší cestu se dal a studií svých více nežli pletek nekalých si všímal.

Odešel tedy hejsek rozpustilý, ale ještě mladé žínce Aničce Salajové vzkázal, že bohdá brzy se vrátí a nové písničky pro ni připraví.

Pochlubila se svému manželu. Pan rychtář JMC. zahučel: "Jen ať se vrátí!" Vousy nakroutil, očima zablýskal a na kord udeřil.

Omládl pan Salaj po boku své krásné ženušky po trampotách a zápasech života. V klidu a spokojenosti ubíhaly mu dni požehnaného stáří.

Těšil se na jaro, u dvorce svého na předměstí velikou zahradu ovocným stromovím vysázeti dá pro svoji Aničku milou. Dům u bílé labutě dostaví, krásné obydlí upraví sobě i své Aničce. Naň vzpomněl, vždy jen Anička na mysli mu tanula, v srdci ležela, pro ni všechno by dal. Anička byla hodná, spokojena v domě jeho. Stará matička byla s ní, předly, vyšívaly, domácí lehčí práce obstaraly a večer Anička čítala evangelium, které z kláštera dostala. Pan Salaj poslouchal jen jedním uchem, sedě v lenošce, hleděl na Aničku a myslil si, jaká je něžná. A evangelium, divná kniha, — on byl ještě z toho starého zákona, kde stojí: zub za zub, oko za oko!

Tak přišlo jaro. Častěji Anička odskočila do dvora na předměstí, — kravičky tam měli, stádo ovcí, zkušený šafář vedl polní hospodářství. Ráda Anička prodlela v zahradě, kde mezi zeleninou měla záhonky květin. Zdálo se jí, že se tu volněji dýše, nežli doma pod klenutým stropem. Bylo tu veselo, — od brány městské široká cesta vedla kolem kamenné zdi, Anička hledíc přes ohradu, viděla po cestě přecházet četné hloučky venkovanů, vozy v košatinách vysoko naložené do města přijížděti, z okolí bohaté zemany na koních klusati, žebráky v prachu se plahočiti. Potulní šumaři s dudami a píšťalami kolem táhli a jindy zase processí s korouhvemi, — co všelikého shonu tu bylo!

A kdysi za onou zdí odpůldne v neděli ozvala se písnička: "Anička, děvečka, modré oči má —"

Anička zvědavě naklonila se přes kamennou ohradu. Poznala zpěváka — byl to mladý Jindra.

K večeru pan Salaj, JMC. rychtář, odpoledne ztráviv v posezení přátelském v domě šenkovním, vyšel za brány, do své zahrady mířil. V šatě svátečním šel statným a pružným krokem, s lesklými knoflíky na kamizole, kord se mu houpal po boku na červeném pasu. Bílé punčochy měl modrými podvazky převázané, zlaté přesky na střevících. Děkoval v pravo v levo, kdo jej potkal, uctivě pozdravoval.

V duchu rozpřádal myšlenku, která nedávno hlavou mu kmitla: změnily se časy, změnily! V jiných poměrech vyrůstá teď mládež, jiné jsou, klidnější doby, už jenom kde kdo přepychu se chytá, po parádě touží, jak vlasy načesati, na krk límeček uvázati, jaké přesky na střevíce. Sotva lidem maličko otrne, hned zpyšní. Zapomínají, jak bývalo zle, příliš lehko zapomínají, jen aby Pánbůh netrestal lidskou pýchu. Výstraha Hospodin dává hroznými požáry a neúrodou, ale hříšní lidé nedbají.

Vzdychl — mimovolně však se usmál šibalské oči přimhouřiv. Sluší Aničce, navlekne-li nové šaty barvy chrpové se živůtkem květovaným, zlatem vyšívaným, staženým v bocích a pod krčkem v srdéčko vystřiženým! I to jí sluší, jak vlasy po modě vysoko načesává. Jako kytička je svěží a roztomilá! Pokročil rychleji — zatoužil potěšit se s mladou ženuškou.

Sotva do zahrady vešel hned ji zahlédl. U zdi pod kvetoucí třešní stála opřena o kmen. Sluníčko prosvítalo větvemi, prprsky smekaly se po štíhlé postavě, třpytily se na hedvábí a zlatě. Ženuščin obličej byl celý prozářen veselým úsměvem. Ale pro Bůh! Kdo to v trávě u jejích nohou?

Mladík nějaký na loutně pohrává, zpívá polohlasem a zraky mu žádostivě svítí vzhůru po Aničce. Student podle šatu.

Dokončení příště.

Miliony lahví zhotovených výhradně ve vlastních sklárnách F. Ad. Richter & Co. jest každý rok třeba ku prodeji Pain Expelleru, nejlepšího prostředku proti reumatickým a jiným bolestem, což nejlépe pravdivost toho dotvrzuje, pouze 25c a 50c za láhev.

DRA. PETRA
HOBOKO
je lékem, který obstál zkoušku více než stoletého stálého užívání. Čistí krev, posiluje a osvěžuje celou soustavu tělesnou a dodává sílu a pružnost životním ústrojům.
Připraveno z čistých zdraví dodávajících kořínků a bylin neobsahuje ničeho než jen co prospívá. V případech chřipky, reumatismu, neduhu žaludku, jater a ledvin jako lék nemá sobě rovného.
Nelze ho koupit v lékárnách, výhrž dodává se lidem přímo skrze zvláštní jednatele. Není-li jednatele ve vašem sousedství, dopište jediným vyrabitelům a majitelům.
DR. PETER FAHRNEY & SONS CO.,
112-118 So. Hoyne Ave., CHICAGO, ILL.

MUŽI, BUĎTE MUŽI Jste-li malým, slabým, nevyvinutým, nezdařilým příčině, trpíte-li spermatorií (ztrátou semena v moči), nervovou slabostí, nedostatkem životní svěžesti a síly, anebo je-li vaše nemoc následkem mladických poklesků a předčasných výstřednosti, pište si o naši knížku, popisující jasně a důkladně, naši zdokonalenou vědeckou methodu a obsahující vůbec toho hojnost jistých užitečných poučení. Tato knížka ZASÍLÁ SE POŠTOU ZDARMA.
Touto podivuhodnou methodou můžete se léčiti několik minut každý večer v soukromí ve svém vlastním domě.
Nekažte si žaludek škodlivými léky, ani se nesužujte všelijakými elektrickými pásy, když můžete docíliti jistých a trvalých výsledků naší vědeckou, vyzkoušenou přírodní methodou. — Obnovte dny svého mládí. My vám k tomu podáváme nejlepší příležitost. —

WILTON SUPPLY CO., Dept. E., 56 Wabash Ave., CHICAGO, ILL.

50,000 KNÍŽEK ZDARMA PO POŠTĚ
TAJNÉ NEMOCE MUŽŮ.

Tato kniha obsahuje mnoho vyobrazení, a jest pravým z drojem vědy pro staré i mladé, kteří trpí slabostí, stracenou mužností, nervosní chorobou, otravou krve, kapavkou, neduhy žaludeční ledvin a měchýřové. Kniha ta Vám objasní jak se můžete vyléčiti doma a jistě. Pište nám česky.
Porada zdarma. Úřední hodiny od 9ti do 5ti Vneděli od 10ti do 2hé odpoledne.
DR. JOS. LISTER & CO.,
40 Garborn St., B A 7 CHICAGO, ILL, U. S. A.

GEORGI & VITÁK,
(dříve Louis Viták)
Píšte si o cenníky, jsou zdarma. 4663 Gross Av. cor. 47 and Ashland Av., Chicago
Prodáváme veškeré hudební nástroje za tovární cenu.
Jsme výhradní vyrabitele vyhlášených "Pearl Queen" Concertin a máme též pravé české harmoniky nejlepší jakosti.— —Jediní zástupcové pro Ameriku slavných a světoznámých dechových nástrojů vyráběných V. F. Červeným a Synem pro které jsou odporučené na všech světových koncervatořích: v Praze, Paříži, Lipsku, Brusselu a jinde. Náš obrovský tovární sklad, přívoz a vývoz hudebních nástrojů po celé Americe dokazuje nejlépe pověst našeho obchodu a důvěru, kterou chováme u ct. obecenstva. [9m6

Nakladatel českých hudebnin. Spravky všech nástrojů se vyřizují.

S. JUNG & CO., velkoobchod lihovinami V MILWAUKEE, WIS.
jsou jediní majitelé
Dr. A. Svobody Hořkého Vína.
Připravené dle předpisů tohoto proslulého lékaře, odporučeno ode všech lékařských autorit v nemocích žaludku a vnitřností. Toto výtečné léčivé víno, užíváno li v pravých dávkách, může býti užíváno co lék při slabosti žaludku, nechuti k jídlu, nezáživnosti a všech podobných nemocích.
Prodáváno jest v plných kvartových lahvích. Žádejte o toto víno, jež jest k dostání ve všech českých hostincích. 47
J. H. SHARY,
548 BEE BUIDG., OMAHA, NEB. Telefon Douglas 3133

SEVERO-NĚMECKÝ LLOYD
Pravidelná poštovní a paroplavební doprava
z Baltimore do Brémen
přímo po nových dvoušroubových poštovních parnících od 7,500 do 10,000 tun snosnosti:
Rhein, Main, Neckar, Cassel, Breslau,
Koeln, Hannover, Frankfurt, Brandenburg, Chemnitz.
II. kajuta z Baltimore do Bremen od $40.00 nahoru
Tyto parníky mají pouze jednu třídu kajutní, jež označena jest jako II. kajuta.
Výše jmenované parníky jsou výhradně nové, výtečně zbudované a salony zařízené, pokoje kajutní na palubě. Elektrické osvětlení ve všech prostorách.
Další zprávy podává jí generální jednatelé:
A. SCHUMACHER & CO., No. 7 S. Gay St., Baltimore, Md.
H. CLAUSENIUS & CO., 95 Deadborn Str., Chicago, Ills.
[illegible] aneb jejich zástupci v zemi.